

SLOVENSKÁ REPUBLIKA NEDOSTATOČNE VYŠETRILA RASOVÝ MOTÍV VRAŽDY RÓMOV SPÁCHANEJ MESTSKYM POLICAJTM MIMO SLUŽBY

Budapešť 11. decembra 2018: Európsky súd pre ľudské práva dnes rozhodol, že vyšetovanie a trestné stíhanie vedené voči mestskému policajtovi, ktorý zavraždil troch členov rómskej rodiny a ďalších dvoch vážne zranil, nenapĺňalo kritériá požadované Európskym dohovorom o ochrane základných práv a slobôd. Súd v rozsudku *Lakatošová a Lakatoš v Slovenská republika* konštatoval, že orgány činné v trestnom konaní počs trestného stíhania v prípade, ktorý je známy aj ako hurbanovský masaker, riadne neskúmali možný rasový motív konania páchatela viacnásobnej vraždy. Dve obete útoku, ktoré prežili a ktorých na štrasburgskom súde zastupovalo Európske centrum pre práva Rómov, budú odškodnené v celkovej sume 50 000 EUR.

Dňa 16. júna 2012 príslušník mestskej polície M.J. vzal svoju nelegálne zakúpenú zbraň, zastavil pred domom rodiny Lakatošovcov a bez slova začal strieľať na rómsku rodinu, ktorá sa nachádzala na dvore. Tri osoby boli usmrtené a dve ďalšie – sťažovatelia pred ESLP - boli vážne zranení. Vrah sa neskôr priznal polícii, že pri príprave zbrane premýšľal o tom, ako vyriešiť "Rómov z Hurbanova."

Vrah bol uznaný vinným a odsúdený na deväť rokov trestu odňatia slobody a tri roky ochranného liečenia.

Tento príslušník mestskej polície jasne uviedol, že jeho skutok bol ovplyvnený jeho vzťahom a skúsenosťami s Rómami a niekoľko krát uviedol že chcel riešiť rómsku otázku. Podľa Európskeho súdu mali príslušné vyšetrovacie orgány dostatočné indicie, že k útoku došlo z rasového motívu. Avšak napriek tomu nevykonali žiadne kroky na zistenie či bol takýto motív prítomný..

"Tento prípad bol systémovým zlyhaním slovenských orgánov vyšetrovania," uviedol prezident ERRC, Dorde Jovanović.

"Po pochybení vo vyšetrovaní zo strany polície mal prokurátor možnosť prikázať vyšetrenie možného rasového motívu činu, avšak tak neučinil. Súd rozsudok neodôvodnil a tým umožnil, aby rasový motív zostal prehliadnutý, a to aj napriek výslovným žiadostiam poškodených. Po tom ako trestnoprávna ochrana poškodených zlyhala, mohol aspoň Ústavný súd, na ktorý sa poškodení obrátili, poukázať na porušenie ich práv. Ten však len odobril konanie príslušných orgánov ako ústavne kontorné. Domnievame sa, že takýto druh systémového zlyhania spravodlivosti voči Rómom je príliš častý. Takého zlyhania musia byť odstránené".

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva odporuje skoršiemu konštatovaniu Ústavného súdu Slovenskej republiky, že nedošlo k porušeniu práva na život v spojení so zákazom diskriminácie. Rozsudok sa stane konečným o tri mesiace v prípade, ak sa Slovensko nebude pokúšať ho spochybníť žiadosťou smerovanou na Veľkú komoru súdu. Väčšina takýchto žiadostí býva odmietnutá.

„Ako splnomocnenec poškodených som prijal správu o rozhodnutí ESLP na jednej strane s potešením a pocitom zadosťučinenia. Na druhej strane sa mi vynárajú spomienky na bezmocnosť, ktorú som spolu s klientami pociťoval v predmetnom konaní. Na to, že konkrétne osoby, ktorým tento štát vložil do rúk právo ale aj zodpovednosť za rýchle a spravodlivé konanie, pripustili porušenie základných ľudských práv. Sú to konkrétne osoby, počnúc vyšetrovateľom a pokračujúc dozorujúcim prokurátorom, sudcami Špecializovaného trestného súdu, sudcami NS SR až po sudcov ÚS SR, ktorí v rámci svojej kompetencie porušili zákaz diskriminácie podľa článku 14 Dohovoru v spojení s článkom 2 - právo na život na úkor poškodených. To už žiadne rozhodnutie nenapraví. Pýtam sa, prečo až ESLP nám musí pripomínať, že žijeme v právnom štáte ?“ uviedol JUDr. Stanislav Jakubčík, ktorý zastupoval poškodených v konaní pred slovenskými súdmi.

V prípade ak máte záujem o viac informácií alebo si dohodnúť rozhovor:

Michal Zálešák

právnik

European Roma Rights Centre

michal.zalesak@errc.org

+36 30 500 1981

Jonathan Lee

communications officer

European Roma Rights Centre

jonathan.lee@errc.org

+36 30 500 2118